

1886
10224
A békési ev. ref. egyh. esperesi hivatala-e.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1886. július 20-án

SÁRKÖZ-UJLAKON TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN 1886.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1886. július 20-án

SÁRKÖZ-UJLAKON TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN 1886.

Bencsik István esperes és Ujfalussy Sándor gondnok elnöklése alatt

jelenvoltak: Ferenczy Károly, Balogh István, Gergely Károly, Soltész János egyházi, Lajos György, gróf Degenfeld Sándor világi tanácsbírák. Jegyzők: Soltész János, Szél György.

Barkász Albert, Barkász Bálint, Bartha Mór, Bartók Károly, Fekete Pál, Gál Péter, Győri László, Hajdu Albert, Hajdu Zsigmond, Lugosy Dániel, Molnár Lajos, Sarkady Mihály, Szabó Lőrincz, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond, Szikszay János, Tóth Dániel rendes, Nagy Elek, Joó Kálmán, Magos Ferencz segédlelkészek, Sinka Lajos, Maák Lajos tanító-testületi képviselők, Nagy László, Tóth Imre tanítók és több hallgatók.

Esperes ur Istenhez segedelemért, kegyelemért és áldásért könyörögve, elnöktársát, a tisztikart és közgyűlés tagjait üdvözölve, a gyűlést megnyitja.

75. sz. Egyházmegyei gondnok ur ő méltósága a világi tanácsbíráknak esperes ur általi összehívására vonatkozólag nyilvánítja, hogy az nem kötelességmulasztásból, hanem azért történt, mert távolléte miatt kellő időben nem vévén tudomást biztosan a gyűléstartás határnapjáról, ő kérte fel esperes urat az összehívásra; továbbá előterjeszti, hogy a mult évi augusztusi egyházkerületi gyűlésen a konventi tagok választásának módjára vonatkozó indítványt aláírván; erkölcsileg kötelezve volt arra szavazni. Sajnálja, hogy e helyzete az egyházmegye 26/886. számú határozatával őt ellentétbe hozta, de elfoglalt álláspontja régibb keletű lévén, ahhoz ragaszkodnia kellett; különben eljárását az egyházmegyei közgyűlés ítélete alá bocsátja.

Egyházmegyei gondnok ur mindkét előterjesztését közgyűlésünk megnyugtatólag veszi utólagosan tudomásul, a miért gondnok ur ő méltósága köszönetét nyilvánítva, az utóbbira vonatkozólag kijelenti, hogy meggyőződésének teljes szabadságát ugyan mindenkorra fentartva, ezután mégis igyekezni fog azon, hogy egyházmegyéjének nézetével hasonló elvi ellentétbe ne jöjjön.

76. sz. Esperes ur jelenti, hogy Szendy Antal, Gulyás Lajos tanácsbírák és Böszörményi Sándor világi aljegyző urak a gyűlésről elmaradásukat halaszthatatlan teendőkkel indokolva — előzetesen bejelentették.

Sajnálattal vétetik tudomásul.

77. sz. Esperes ur előterjeszti miszerint közelebbi gyűlésünk óta a pettyéni egyház Györi László misztótfalusi helyettes lelkészt egyhangulag és szabályszerűen rendes lelkésznek választván, azt megerősítette, s Misztótfaluba az egyház hiveinek óhajására Papoleczy Zoltán segédlelkészt helyettesül alkalmazta.

Helyesléssel vétetik tudomásul s az esperesi mindkét intézkedés megerősítettik.

78. sz. Tárgyalás és elbírálás alá vétettek az országos közalap segélyéért beterjesztett kérvények, melyekben 1. Az egyházak részéről: Adorján templom fedelezésére 100 frtot, Apahegy templom építésre 300 frtot, Tiszta-Berek lelkészlak fedelezésre 200 frtot, Garbolcz templom belső felszerelésére 300 frtot, Homok iskola javításra 200 frtot, Szamos-Kóród adósság törlesztésre 400 frtot, Lázári templom igazítására 250 frtot, Magasliget templom és paplak fedelezésre 300 frtot, Pálfalva iskola fentartásra 100 frtot, Pettyén adósság törlesztésre 100 frtot, Rozsály többnemű építkezési czélokra 131 frtot, Szentmárton templomépítésre 300 frtot, Udvari paplak és tanítói lak fedelezésre 323 frtot, Józsefháza melléképületekre, kerítésre 200 frtot, D. Apáti iskolára, harangra 130 frtot, Misztótfalu templom igazításra 300 frtot, Sárköz építkezésre és adósság törlesztésre 100 frtot, Sárköz-Ujlak templom igazításra és fedelezésre 300 frtot, Erdőd fiókegyház templom építésre 1000 frtot, Nagy-Kolcs egyházi épületek javítására 170 frtot, Aranyos-Megyes iskola fedelezésre és tartozás törlesztésre 260 frtot kérnek. 2. lelkészek részéről: Bartók Károly 200 frtot, Balajthy Károly 300 frtot, Bodor Pál 150 frtot, Barkász Albert 150 frtot, Bodnár János 100 frtot, Gál Péter 150 frtot, Hajdu Albert 200 frtot, Kürthy Károly 200 frtot, Melegh Albert 100 frtot, Pásztor István 200 frtot, Sarkady Mihály 200 frtot, Szentgyörgyi Zsigmond 250 frtot, Szikszay János 200 frtot Bartha Pál 100 frtot, Szabó Lőrincz határozatlan mennyiségű segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlésünk részint a kérvényekben feltárt körülmények, részint az általánosan ismert nehéz viszonyokra való tekintetből 1. Az egyházakat u. m. Adorjánt, mint csekély népességű, de buzgó és munkás egyházat 100 frt, Apahegyet szegénysége, elszigetelt szigorú helyzete, nemzeti és egyházi missiója alapján 250 frt, Tiszta-Berket, mint kis népességű szegény gyülekezetet 150 frt, Garbolczot, a közelebbi időben tanúsított egyházi buzgóságát tekintve, mint igyekező kisdud-egyházat 100 frt, Homokot, mint csekély népességű szegény hivekből álló gyülekezetet 100 frt, Szamos-Kóródot — nagymérvű elemicsapás és szegénység miatt gyámolításra méltatva — 150 frt,

Lázárit, szegény hivekből álló kis népességű egyházat 150 frt, Pálfalvát, mint kitünő iskolával bíró, kevés számú szegény hivekből álló, buzgó és munkás leányegyházat 100 frt, Pettyént — a közelebbi években nagy mérvű építkezésekkel terhelt áldozatkész kis gyülekezetet 100 frt, Rozsályt, mint csekély népességű szegény egyházat 131 frt, Szentmártont, mely a múlt évben alaki hiányu kérvénye miatt mellőztetett, mint erejét felülmúló áldozatkésztséggel templomot épített, támogatásra méltó kisded egyházat 300 frt, Udvarit, idegen vallású és nemzetiségű lakosok által nyomott helyzetű, szegénységben levő gyülekezetet 200 frt, Dobrács-Apátit, mint a léttel küzdő, kisded, szegény egyházat 100 frt, Misztótfalut, nemzeti és egyházi fontos hivatással bíró kisded igyekező gyülekezetet 150 frt, Sárközt, mint az újabb időben jóra törekvő egyházat 100 frt, Sárköz-Ujlakot, mint kis népességű de buzgó és igyekező gyülekezetet 150 frt, Nagy-Kolcsot, idegen nemzetiség és más félekezettől szorongatott egyházat 100 frt, Aranyos-Megyest, mint igen csekély népességű gyülekezetet 200 frt, Erdődöt, mint alakuló nemzeti és egyházi hivatással bíró, hajdani országos híréből teljesen enyészetbe szállott, de most életre kelni törekvő, folyton nevedni igérkező gyülekezetet 500 frt segélyre, — a józsefházai bár kis népességű, de a közel múltban engedetlen és megrovás alatt levő gyülekezetet még most mellőzendőnek — ajánlja.

2. A lelkészeket, névszerint: Bartók Károlyt gyermekei neveltetése alapján 100 frt, Balajthy Károlyt nagy számú család, tetemes elemi csapás és csekély fizetés miatt 150 frt, Bodor Pált nagy család és szerény fizetés mellett 100 frt, Barkász Albertet gyermekek taníttatása és nagy számú család fentartásáért 150 frt, Bodnár Jánost, mint évtizedeken keresztül szerény fizetésű, buzgó, munkás közelebb a birtokosok elpusztulása által fizetésileg is tetemesen károsult lelkészt 100 frt, Gál Pétert nagy család, gyermekek taníttatása, vagyontalanság és csekély fizetés miatt 150 frt, Hajdu Albertet többnemű károsodás, családi kényszerült költsékezés és kevés fizetés alapján 150 frt, Kürthy Károlyt népes család, csekély fizetés mellett 100 frt, Melegh Albertet nagy családdal nyomasztó anyagi viszonyok között 100 frt, Pásztor Istvánt, mint csekély fizetésű évtizedeken keresztül hűséggel munkálkodó lelkészt 150 frt, Sarkady Mihályt korlátolt anyagi viszonyok miatt 100 frt, Szentgyörgyi Zsigmondot kevés fizetés mel-

lett 100 frt, Szikszay Jánost aggasztónak jelzett anyagi körülményei, csekély fizetés miatt 100 frt, Bartha Pált, mint elaggott, szegénységgel küzdő, betegség által is erőtlenné lett állapotában 100 frt, Szabó Lőrinczet több rendbeli károsodás, nagy család és gyermekek neveltetése alapján 150 frt segélyre ajánlja egyházmegyénk.

79. sz. Esperes ur jelenti a közalapi bizottság részéről, miszerint Batiz oly aránytalan csekély összegre szállította domesztikai évi adóját, hogy a kimutatást helyesbítés végett vissza kellett küldeni.

Midőn egyházmegyei gyűlésünk a bizottság eljárását helyesli: figyelmezteti a batizi egyház előjáróságát, hogy ha szabályszerűleg nem fog eljárni a domesztikai adó kivetésénél, a presbyterium terhére egyházmegyei küldöttség fogja azt végrehajtani.

80. sz. Balogh István tanácsbíró azon tapasztalatból kiindulva, hogy az egyházi vagyonkezelés több helyeken rendetlen és káros: indítványba teszi, miszerint az oly lelkészek, kiknek fizetési hátralékaik hosszas ideig felszaporodnak, s olyan egyházak, melyekben a vagyonkezelés az előjáróság hiányos és rendetlen eljárása miatt káros, semmi nemű segélyezésben ne részesíttessenek.

Az indítvány első része, amennyiben alig hihető, hogy valamelyik lelkész szándékosan és hanyagságból hagyná felgyülni fizetésének hátralékát, — mellőztetik, a másik rész azonban, mely a rendetlen és káros egyházi vagyon kezelés által kizárja a segélyezést, elfogadtatik, megbízatván esperes ur, hogy a kérvények beterjesztése alkalmával hivatalos tudomása szerint igazolja a vagyon kezelést, melynek alapján fog a segélyosztó bizottság alkalmazkodni e határozathoz.

81. sz. Méhteleki lelkész panaszolja, hogy a fizetési hátralékát bár a polgári hatóság rendes uton megkerestetett ez ügyben, a községi bíró hanyagsága miatt mindeddig be nem hajtották.

Az illetékes polgári hatóság ujlag megkeresendő első sorban a községi bíró elleni panasszal, aztán a hátralék szigorubb behajtatásának kérelmével.

82. sz. Esperes ur jelenti, miszerint a rendes államsegélyért 1.) az egyházak közül 9 um. Kis-Peleske, D.-Apáti, Apahegy, K.-Hodos, N.-Kolcs, Magasliget, Pálfalva, Rozsály, Erdőd. 2.) a lelkészek közül 10. Bartha Pál, Barkász Albert, Balajthy Károly, Cserepes Gerzon, Kató Béla, Kürthy Károly, Nagy Károly, Pásztor István, Sarkady Mihály, Szentgyörgyi Zsigmond. 3.) tanítók közül 18. Andorkó István, Baló András, Andorkó Sándor, Bozsó István, Budaházy István, Horváth Pál, Laki Károly, Mészáros István, Nagy László,

Peleskey Dániel, Szabó Bertalan, Szakál Károly, Szeghy Ferencz, Sipos János, Tatár Gábor, Török Beniamin, Török László, Zágonyi György terjesztettek be kérelmet, s azokra nézve kér intézkedést. Ezzel kapcsolatosan a 60/886. sz. a. beadott ide vonatkozó indítványt tárgyalás alá bocsátja.

Községülésünk a hivatolt indítványt elfogadva az évi 550 frt államsegélyt következő arányban osztja el: Egyházaknak 150, lelkészeknek, tanítóknak 2—200 frt adandó, még pedig a segély minimuma egyházak és lelkészeknél 25 frt, tanítóknál 20 frt lehet. Midőn e határozat csatolásával a kérvényeknek a segélyosztó bizottsághoz áttételét kimondja, egyszersmind figyelmébe ajánlja egyházmegyénk 90/884. és 91/885. számú végzéseit és azon megjegyzést, hogy a segély kiosztásánál ha a minimum meghatározása által jelenben is támogatásra méltók lesznek mellőzendők, az ilyenek jövő évben első sorban nyerjenek segélyt.

83. sz. Esperes ur jelenti, hogy a rendkívüli esetekre fentartott államsegélyért Balajthy Károly, sz.-kóródi, Barkász Bálint józsefházi lelkészek és Laki Károly sz.-kóródi tanítók folyamodnak.

Nevezettek kérvényei pártolólág terjesztetnek fel a ft. egyházkerületi gyűlésre annak kiemelésével, hogy a szamos-kóródi nagy családú lelkész évi aratását, melyből jövedelmének nagyobb részét vette volna, a jégverés teljesen megsemmisítette.

84. sz. A reformált segély-egylet segélyezését 4 egyház u. m. Pettyén, Misztótfalu, Erdőd és Méhtelek kérelmezi.

Midőn folyamodó egyházakat melegen ajánlja közgyűlésünk a ft. egyházkerület atyáskodó támogatásába, különösen kiemeli a mult idők gyászos emlékeiből uj életre támadni törekvő erdődi fiók-egyházat, hogy ezt lehető nagyobb mérvű segélyezésben részesítse.

85. sz. Barkász Albert méhteleki lelkész, mint egyik küldöttségi tag, kötelességszerűleg jelenti, miszerint az egyházmegyei gyűlés 38, 39, és 42/886. számú megbízásainak, azon okból, mivel a szükséges okmányok hozzá nem küldettek, sem küldöttségi tagtársától fel nem szólítottott, eleget nem tehetett.

Megütközéssel értesül közgyűlésünk a megbízatás elhanyagolásáról, s minthogy jegyző előadása szerint a hivatolt ügyiratok még f. évi ápril 24-én 91—92/886. napló és postakönyvi számok alatt Császy Bálint urhoz elküldettek, ujolag felhivja nevezett világi tanácsbíró urat, hogy a rozsályi és garbolczi egyházakra nézve már is káros

eredményü mulasztást helyrehozni minél előbb kívánt hivatalos buzgalommal törekedjék.

86. sz. A kebelbeli tanító-egyesület jegyzőkönyvi kivonat kapcsában elnökileg bejelenti, miszerint tanító-testületi képviselőkül Sinka Lajos krassói és Maák Lajos berendi tanítók választattak meg.

A jelentés tudomásul szolgálván, Sinka Lajos és Maák Lajos tanítók mint a tanítótestület által megválasztott egyházmegyei képviselők 3 évre megerősítettnek.

87. sz. Kávássy László színér-váraljai egyháztag, az egyházmegye 50/885. és 25/886. végzése ellen felebbezéseit beterjeszti

A felebbezési kérvények annak jelzése mellett, hogy az azokra vonatkozó okmányok az egyházkerületre már a múlt évben felterjesztettek: a hivatolt egyházmegyei végzésekkel együtt az illetékes főbatósághoz küldendők.

88. sz. A szatmárhegyi presbyterium panaszolván, hogy a városi hatóság a városi iskolaszék előterjesztése alapján Kolumbán Sándor fitanítót az ismétlő iskola további vezetésének elvételével fenyegeti, ez eljárásban illetéktelen beavatkozást lát, s ez ellen esperes ur jogvédelméért folyamodik. Esperes ur ez ügyben küldöttséget nevezett ki, a mely küldöttség jelenti, miszerint a városi tanács fenyegetésének oka már megszűnt, de illetékesnek találja azt, mert Kolumbán Sándor, mint városi ismétlő iskola vezetője, a városi iskolaszék fenhatósága alatt áll, s valamint egyházmegyei intézkedés nélkül fogadta el abban a tanítást, úgy egyházmegyei beavatkozás nélkül el is vétethetik tőle mind az ismétlő iskola vezetése, mind annak javadalmazása.

Küldöttség véleményét osztja közgyűlésünk, s miután Kolumbán Sándor nem mint egyházi elemi-iskola tanító, hanem mint a városi felekezet nélküli ismétlő iskola vezetője vette a tanácstól a figyelmeztető rendreutasítást: ez eljárásban semmi jogsérelmet nem talál.

89. Bartha Mór mikolai lelkész beterjesztett kérvényben azt adja elő, hogy a hivatali javadalmazásában levő külső tagot a vasut ketté vágván, a vasuti töltés által feltartott gyakori árvizek miatt annak nagy része használhatatlan. De minthogy nemcsak a lelkészi hanem az egyházi és tanítói földeket is átvágja a vasut, és mivel külön-külön mindenik területet célszerű árkolással meg lehetne menteni az árviztől: lelkész és egyháztanács leghelyesebbnek úgy vélné a mostani károsodást kikerülhetni, ha a vasut mellett eső egyik oldalon a tanítói és egyházi, másik oldalon a lelkésziföld összegecsinálnék, s így a szükséges árkolás mindkét fél által kevesebb költséggel végrehajtható lenne. Ugy de a tanító ezen tervbe nem akarván egyezni: egyházmegyei vizsgálatot és intézkedést kér ez ügyben.

Helyszini vizsgálatra, a fenforgó érdekek békés és czélszerű kiegyenlítésére Ferenczy Károly és Bösörményi Zsigmond tanácsbíró urak kiküldetnek, eljárásuk eredményéről annak idejében jelentést tévén.

90. sz. Egyházmegyénk 62/886. számú végzésében az udvari egyház magtári alapszabályainak megvizsgálása küldöttségre bízván, ennek jelentése szerint az alapszabályok azon módosítással, hogy a 12. §-ban a kezelő választmányának kezelés czimen nem 10⁰/₀, hanem csak 5⁰/₀ adassék a jövedelemből, és abban sem lelkész, sem főgondnok ne részesüljenek, és hogy a magtárnok kellő anyagi biztosítékkal bíró egyén lehessen, — megerősítendőknék véleményeztetnek.

Küldöttség véleménye elfogadtatván, a magtári alapszabályok az előterjesztésben jelzett módosításokkal erősítetnek meg.

91. sz. Józsefházai lelkész Barkász Bálint panaszolja, hogy elődje Cserepes Gerzon a kenderföldet is bevetette rozsszal és annak termését egészen magának követeli. Ez ellenében Cserepes Gerzon mentségül azt hozza fel, hogy ő 3¹/₂ köblös legelő illetőséget saját költségén irtatott, 3 köblöst megtrágyáztatott, aminek semmi hasznát sem vette, ezekért kárpótlásul kéri a kenderföld hasznát, s panaszolja, hogy Barkász Bálint Hodoson 2 vékás tavaszi földet tavasz gabonával bevetett, kérdezi, hát ennek haszna kié?

A kenderföld haszna a fungens lelkészé, s minthogy hivatalból áthelyezés forog fenn, és a csere ez évre előre ki lön mondvá: sem az irtásért, sem a trágyázásért Cserepes Gerzon kárpótlást nem igényelhet, de a kenderföldbe vetett mag Barkász Bálint által megtérítendő. A viszontkövetelés — ha ilyen van — elbírálás végett beterjesztendő.

92. sz. Az egyházmegyei gyűlés 36/886. számú végzésében ki-nevezett küldöttség a pénztárnok 1885-ki számadásának megvizsgálására vonatkozó jelentését beterjeszti, s midőn azt pontos lelkiismeretességgel vezetettnek találta: pénztárost annak terhe alól elismerés nyilvánítása mellett felmentendőnek véleményezi. De megjegyzi, hogy a debreczeni, szigeti, szatmári iskoláknak egyenkint alapított 105 frt kifizetése azért is óhajtható, mert annak kezelése csak a pénztárnok terhére nevel. Továbbá javaslatba teszi, hogy Lengyel Endre lelkész a még nála levő 9 frt 11 krt fizesse ki, hogy e csekély összeg ne szerepeljen évről-évre a számadásban. Aztán feltűnőnek jelzi, hogy a sárközi egyház 68 frt 31 krra gyűlt közigazgatási költséggel hátralékban van, s annak behajtását javasolja. Végül Gál Péter és Papolczy Károly lelkészeket felmondás terhe alatt kötelezni óhajtja kötvényeiknek szabatos megújítására és kamat hát-

ralékaik befizetésére, javasolván, hogyha valamelyik államsegélyt nyerne, osztalékából tartozása vonassék le.

Gulyás Lajos pénztáros az 1885-ik évi számadás terhe alól a küldöttség véleménye alapján elismerés nyilvánítása mellett felmentetik. A debreczeni, szigeti, szatmári iskolák alapítványai törlesztessenek. Lengyel Endre lelkész a még nála levő 9 frt 11 krt fizesse ki. Papoleczy Károly és Gál Péter lelkészek kötvényeiknek megújítására 30 napi határidő tűzetik ki; a sárközi egyház pedig tartozásainak kifizetésére f. évi nov. 1-ig a következmény terhének felelőssége mellett utasittatik. Miről nevezettek pénztáros által értesítendők.

93. sz. Ugyanazon küldöttség beterjeszti Szél György könyvtárnok 1885-ki számadására vonatkozó jelentését, mely szerint hivatolt számadás teljesen rendben levőnek találtatott s vezetője elismeréssel felmentendőnek véleményeztetik. Azonban megjegyzi küldöttség hogy egyes tagoknál sok hátralék van künn, különösen Szabó Lőrincz, Melegh Albert, Szilágyi József, Bodor Pál és Veres Zsigmondnál, ezekre nézve szigorú intézkedés szükségét látja.

Küldöttség véleménye elfogadtatván, Szél György könyvtárnok az 1885-iki számadás terhe alul elismeréssel felmentetik; a hátralékosok részvényeik kifizetésére egyházlátogatás alkalmával köteleztetnek, esetleg esperes úr megbizatik, hogy az illetőktől nyerendő segélyeikből vonja le.

94. sz. A szatmári járás szolgabírói hivatala 1119/886. sz. a. avégett kereste meg esperes urat, hogy a homoki ref. egyház birtokában levő s csak 1873.—74. években bezárt temetőnek irtását, a sírdombok elhánytatását, s a föld bevetését, hatásköréből kifolyólag tiltsa be, mert ez ellen a megbotránkozó hivek közül a szolgabírói hivatalt többen keresték meg, de egyházi hatóság alá tartozván, hivatalból átteszi ez ügy elintézését.

A fenforgó ügyben 58/886. sz. a. intézkedvén közgyűlésünk: a jegyzői hivatal megbizatik a hivatolt végzésnek a szolgabírói hivattal leendő közlésével.

95. sz. Adorjáni lelkész Szabó József panasolja, hogy a turtarebesi lelkész a turtarebesi határban levő, de adorjáni hegynek nevezett s tényleg adorjániak birtokában levő szőlőkben lakó ref. hiveket összeírta, hihetőleg azért, hogy egyházi adó alá vonja őket, holott ezek ősidőktől fogva az adorjáni egyházhoz tartoznak, oda adóznak, templomba oda járnak, s onnan részesülnek vallásos gondozásban; és az adorjáni egyház az ott lakó hivek óhajta szerint ezután is magának kívánja őket tartani.

A mennyiben a beterjesztett panasz még csak elővé-

lelemre van alapítva, s így tárgytalan: ez idő szerint semmi intézkedés szüksége sem forog fenn.

96. sz. A szatmárhegyi egyházhoz tartozó erdődi fiókegyház hivei 19 névalírással ellátott kérvényben folyamodnak az egyházmegyéhez anyagi segélyért és támogatásért a végett, hogy a mostani szűk helyiség nem lévén elegendő a megszorodott hivek befogadására, főhelyen egy oly telket vehessenek, hol isteniszteletet tarthatnának, s melyet idővel iskolahelyiségnek is használhatnának. E tárgyban lelkész megkeresésére főtiszteletű püspök ur leiratában felhívta esperes urat arra, szerezzen bővebb tudomást az erdődi fiókegyház helyzetéről, s a gróf Károlyi Alajos ur által adományozott templom helyiség telekkönyvi átíratásának akadályáról. E végett esperes ur Gergely Károly és Böszörményi Sándor urakat kiküldte a helyszínére vizsgálatra, akik jelentik, miszerint a lelkek száma jelenleg 200-ra tehető, kik folyton szaporodnak, s vallásos buzgóságtól ösztönöztetve tömörülni óhajtanak; törekvésüket a jóakaratu uradalmi tisztek s más felekezetű lakosok is támogatni ígérkeznek; a gróf Károlyi Alajos ur által adományozott templomhelyiség eddig azért nem volt átíratható, mert a birtokon nagymennyiségű teher van, de kivihető lenne, ha esperes ur, vagy főtisztelendő püspök ur megkeresné ngs. Bujanovics Sándor jog- és jószágigazgató urat (lakása Budapesten a gr. Károlyi Alajos palotájában) és felkérné, hogy ígéretéhez képest szíveskedjék az átíratást kieszközölni, mely tény azért is sürgős, mivel az uradalmi birtokoknak hitbizományyá alakítása csak rövid idő kérdése. Alkalmos beltelket lehetne venni körülbelül 200 frtéért. Minden igényeknek és szükségletnek megfelelő templomot lehetne építeni a hivek munka és másnemű áldozattételén kívül mintegy 5000 frtból. A tevékenység megkezdésére és vezetésére egy bizottság alakíttatott Galgóczy József szolgabíró elnöklete alatt. De a műkeresztülvitelére maguktól elégtelenek, mert három birtokos, néhány tisztviselő és hivatalnok kivételével a hivek többnyire vagyontalan szegény cselédek.

Egyházmegyei gyűlésünk átérezve a mult században elpusztult történeti nevezetességű erdődi egyháznak jelentőségét, s elismeréssel tapasztalva az ott lakó ev. ref. vallású hiveknek egyházuk iránti buzgó lelkesültségét: midőn az illető segélyalapokhoz a legmelegebb ajánlattal terjeszti fel támogatás végett, közgyűlésünk egyszersmind tisztelettel kéri fel főt. püspök urat és az egyházkerületet, hogy ezen alakuló egyházat a lehető nagyobb mérvű anyagi segélyezésben részesítse, csatolni rendelve bővebb tájékoztatót a folyamodó fiók egyház kérelmét, és a vizs-

gáló küldöttség jelentését, a mellékelt templom alaprajzával és költségvetésével.

97. sz. Tóth Dániel n.-kolesi lelkész közgyűlésünk 5/886. sz. végzése utasításából kifolyólag beterjeszti a szatmári járás szolgabírói hivatalának hivatalos másolatu 188./886. számú, s a körjegyzőséghez s ez által a lelkészi hivatalokkal közlendő rendeletet.

Tudomásul szolgál.

98. sz. A patóházai egyház előjárósága az egyházmegye 34/886. számú végzésének megváltoztatását azon okokból kéri, mert: Andorkó István 4 és fél évig szolgálván, nem 39, hanem csak 27 frtot fizetett az országos tanítói nyugdíjlapra; továbbá, mert eltávozása alkalmával leszámolván, elősmervényt adott arról, hogy többé az egyház ellen semmi követelése nincs; és végül mivel a tanítói lakon engedély nélkül falbontással tett alakításával sokkal több értékű kárt okozott mint mostani követelése.

Amennyiben Andorkó Istvánnak a patóházai egyházzal megejtett leszámolása csak a tanítói rendes fizetésre vonatkozhatik, nem pedig egy a hivatali díjlevéltől elktőlönzött magán egyezsége is; és mivel az egyház előjárósága annak idejében az elkövetett falbontás által okozott kárt nem panaszkolta, és követelésbe nem tette: most már indokaik figyelmen kívül hagyatnak, hanem a követelés mennyiségére nézve, minthogy Andorkó István saját téves számítását beismerte, az egyház által kimutatott 27 frt állapittatik meg, utasítván az egyház előjárósága annak kifizetésére.

99. sz. A néhai Kereskényi Pál nagy-paládi egyházgondnok számadásainak vizsgálásával 20/883. sz. a. megbízott küldöttség beterjeszti munkálatát.

A küldöttség munkálata egészben jóváhagyatik és megerősítettik.

100 sz. Esperes ur az egyházmegyei közalap-bizottság részéről jelenti, miszerint a hátralékok megvizsgálását azon okból, mert még némely egyházakból mindeddig be nem küldettek, nem hajthatta végre.

Újlag utasítatnak a még hátrányban levő egyházak, hogy a bevehető hátralékokat haladéktalanul szolgáltatassák be, a szabály engedte leírásokról indokolt jelentést terjeszsenek be, hogy a közalap ügye a mult három évről minél előbb tisztáztathassék.

101. sz. Az egyházmegyei gyűlés 23/886. végzésével utasított küldöttség beterjeszti jelentését, melynek tartalma szerint a szatmárhelyi egyház presbyteriuma és Szabó József között a gondnoki szá-

madásból fenálló követelés egy részére nézve egyezség jött létre oly formán, hogy ez utóbbi 212 frt 80 krról kötvényt adott, ez összegnek egy év alatti kifizetése feltételével. A Gordán-féle hagyatékra vonatkozólag, a mennyiben az eredeti ügyvédi-meghatalmazás nélkül biztosan meg nem állapítható ki állította azt ki, ez okirat lesz megnézendő.

A küldöttségi intézkedés jóváhagyatván, az egyháznak a Szabó József elleni követelése, egy részére vonatkozó egyezsége megerősítettik. A Gordán-féle hagyaték ügyének periratai között levő ügyvédi meghatalmazás megtekintése Gergely Károly tanácsbíró urra bízatik, kinek jelentéstétele után fog a követelés másik része érdemlegesen elbíráltatni.

102. sz. A 9/886. számú egyházmegyei végzésben megbízott küldöttség beterjeszti munkálatáról jelentését, melyben elő van adva, hogy a Kovács Lőrincz ur által ajándékozott s Apába küldött könyveket a becsatolt jegyzék mellett átvették, számszerint 139 művet 209 darabban, megjegyezvén, hogy némely mű hiányos, s az egész küldemény mult századi és a jelen század elejéről való könyvekből áll és tulnyomólag latin és német nyelvű.

Az átvevő küldöttség jelentése tudomásul vétetik.

103. sz. Barkász Albert méhteleki lelkész a 41/886. számú végzés megváltoztatását kéri azon alapon, mert Király Antal nem vegyes házasságban élő egyháztag, mivel neje is ev. ref. vallású nő.

A mennyiben a hivatolt végzés épen a vegyes házassággal volt indokolva, s a nyert felvilágosítás után épen ezen indok elesik: Király Antal a rendes egész egyházi adó megfizetésére utasíttatik.

104. sz. Nagy Károly vámfalusi lelkész panaszolja, hogy határ-
rukban a tagosítás végrehajtatván, aug. 2-án a birtokba helyezés is meg fog történni, s úgy az egyház, mint a belhivatalnokok földjei nagyobb részt csaknem hasznavehetetlen rossz minőségű helyen lesznek: ennél fogva felkéri az egyházmegyét, hogy közreműködésével hasson oda, miszerint legalább a mlgs gróf Vay birtokos ur segítse meg az egyházat az általa ígéletbe tett adománynyal.

Az előterjesztett tagosítási munkálat eredményéről sajnálattal értesül közgyűlésünk, és kétségtelennek látja, hogy ott az egyház részéről a kellő időben mulasztás követtetett el. Mindezáltal tisztelettel és bizalommal kéri fel mélt. gr. Vay Ádám urat, mint magyar reformált egyházunk buzgó tagját, hogy tekintetbe véve a vámfalusi ev. ref. gyülekezetnek, úgy nemzetiségi, mint felekezeti jelentőségét és missióját, tekintve az egyházi tagoknak szegény helyzetét:

sziveskedjék áldozat hozatalával azon egyház anyagi helyzetét támogatni és kegyeskedjék annak segélyezésére az ígéretbe tett földmennyiséget adományozni; hogy így az ősokról öröklött erény által felekezetünk és nemzetiségünk szent ügye ama féltett helyen jövőre biztosítva legyen.

105. sz. A berendi leányegyház viszonyainak megvizsgálásával 37/886. sz. a. megbízott küldöttség jelentésében előadja, miszerint a hivek osztatlan akarattal — mind szellemi, mind anyagi tekintetben inkább reménylve kisdedegyházuknak emelkedését, — óhajtják egyházukat anyásítani ismét, s lelkész-tanító részére új díjlevelet szerkesztettek, melynek értéke az 500 frtot haladja; jelzi egyszersmind küldöttség, hogy az egyház által évek előtt kért leányosítás csak ideiglenesen történt, s az azóta lefolyt időt munkás igyekezettel használta fel az egyház, mert imaháznak alkalmas épületet vásárolt, új tanítói, illetve lelkészi lakot is épített s mindezek alapján pártolólág terjeszti be véleményét a berendi hivek kérelmének támogatására. E jelentéssel szemben közelebb a berendi egyház 7 tagja kérvényt adott be, melyben kinyilatkoztatják, hogy az udvari lelkész gondozásával, s tanítójuknak működésével annyira meg vannak elégedve, miszerint nincs okuk óhajtani a viszonyok változtatását, és kisdedegyházuk hiveinek nagyobb mérvű terhelését.

Méltánnyal veszi ugyan egyházmegyei közgyűlésünk mind a küldöttség pártoló véleményét, mind a berendi leányegyház hiveinek buzgó óhajtását; de tekintve azt, hogy a tulértékelt díjlevél tartama egy lelkész-tanító tisztességes díjazására nem elég; figyelembe véve, hogy az előbb osztatlannak látszó törekvés már is ellenzéket szült a kisdedegyházban; erkölcsi vallásos tekintetben sem látva semmi fenyegető veszélyt a jelenlegi helyzetben: még ez idő szerint nem engedélyezheti az anyaegyházzá alakulást, hanem buzdítja a hiveket egyházas munkás egyetértésre, takarékoskodásra, hogy anyagilag jobban megerősödve, kívánt sikerrel valósíthassa meg majd jövőben mostani szándékát. Hogy pedig a hivek több lelki gondozásban részesüljenek: utasítja közgyűlésünk a felügyelő udvari lelkészt, miszerint az urvacsora osztáson kívül legalább minden hónapban egyszer Berenden is tartson istenitiszteletet.

106. sz. A mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével
Balogh István és Gergely Károly urak megbizatnak.

Esperes ur elismerését nyilvánítva a lelkeszek szép számu megjelenése felett: áldáskivánatok között a gyűlést bezárja.

A 75—89. és 96—106. számokat jegyzette

Soltész János,
főjegyző.

A 90—95. számokat jegyzette

Szél György,
aljegyző.

Ezen jegyzőkönyv 75—106. számai mai napon hitelesítették.
Ombod, jul. 25. 1886. Balogh István tanácsbíró.

Gergely Károly,
tanácsbíró.

TÁRGYMUTATÓ.

75. sz. Egyházmegyei gondnok ur kettős előterjesztése tudomásul vétetik.
76. sz. Meg nem jelent tanácsbírákról jelentés.
77. sz. Győri László pettyéni, Papoleczy Zoltán misztótfalusi lelkészek megerősítetnek.
78. sz. A közalap segélyért folyamodók kérvényei elbirálatnak.
79. sz. Batiz a közalap adókiivetését helyesbitse.
80. sz. A vagyonkezelésben rendetlen egyházak jövőben semmi segélyre sem számíthatnak.
81. sz. Méhteleki lelkész fizetési hátraléka behajtását ujjolag kérelmezze.
82. sz. Az államsegély kérvények a segélyosztó bizottsághoz tétetnek át.
83. sz. A rendkívüli államsegélyért 3 lelkész, 1 tanító folyamodik.
84. sz. A ref. segélyegyletnek 4 egyház, különösen erdőd ajánltatik.
85. sz. Császzy Bálint világi tanácsbíró a 38, 39. és 42/886. sz. megbízásoknak tegyen eleget.
86. sz. Tanítótestületi képviselőkül Sinka Lajos és Maák Lajos 3 évre megerősítetnek.
87. sz. Kávássy László felebbezéseit felterjesztetnek.
88. sz. Kolumbán Sándornak a városi tanács általi megintésében jogsérelem nincs.
89. sz. A mikolai lelkész külső tagjának megvizsgálása küldöttségre bízatik.
90. sz. Az udvari egyház magtári alapszabályai módosítással megerősítetnek.
91. sz. A józsefházi lelkész kenderföldjében termett rozs Barkász Bálinté.
92. sz. Pénztárnoknak 1885-iki számadása helyben hagyatott.
93. sz. Könyvtárnok 1885-iki számadása rendben találtatott.
94. sz. A homoki temető ügyében a szolgabírói hivatalhoz az 58/886. sz. végzés megküldendő.
95. sz. Az adorjáni hegyen lakó hivekről ujjabban intézkedni még nincs szükség.
96. sz. Az erdődi fiókegyház templom építési törekvése az egyházkerületnek különösen ajánltatik.
97. sz. Tóth Dániel a 188/886. számú szolgabírói rendelet másolatát beadja és tudomásul szolgál.
98. sz. A patóházai egyház Andorkó István 27 frtra helyesbitett követelését fizesse ki.
99. sz. A néhai Kereskényi Pál nagy-paládi gondnok számodását megvizsgáló küldöttség munkálata jóváhagyatik.
100. sz. A közalap adóhátralékáról a még hátrányos egyházak haladéktalanul tegyenek eleget.
101. sz. A szatmárhegyi egyház és Szabó József közötti egyesség megerősítetik. A Gordán-féle perben az ügyvédi meghatalmazás eredeti aláírása megnézendő.
102. sz. A Kovács Lőrincz ur könyveit átvevő küldöttség jelentése tudomásul vétetik.
103. sz. Király Antal mivel nem vegyes házasságban él, egész rendes egyházi adót fizessen.
104. sz. Gr. Vay Ádám megkeresendő, hogy a vámfalusi egyházat segítse.
105. sz. A berendi leányegyház anyásítása még nem engedtetik meg. Udvari lelkész minden hónapban tartson istenitiszteletet.
106. A jegyzőkönyv hitelesítése küldöttségre bízatik.

